

OMEGA-MANIA

Det har været på Månen, siddet på håndleddet af James Bond og været officiel tidtager på OL siden 1932. Omega har i over 170 år sat sit aftryk på ur-industrien med ny teknologi, stilrent design og godt håndværk. **Christian Martinez** har nørdet Omega med hollandske **Robert-Jan Broer**, stifter af ursitet Fratello Watches og inkarneret samler af brandet.

FOTO XXXXXXXX

Seamaster 300 fås i mange varianter, heriblandt med Omegas egen guldlegering, kaldet Sedna Gold. I modsætning til konventionelt rødguld, som består af guld, sølv og kobber, så har Omega byttet sølv ud med palladium i blandingen, så man undgår, at den rosa farve mister sin glans over tid.

OMEGA ER DET sidste bogstav i det græske alfabet. Måske er det et passende navn for et urfirma, som ofte har haft det sidste ord i udviklingen af ny teknologi inden for tidsmåling, hvad enten det foregik i rummet eller på bunden af havet: Siden 1965 har Omegas Speedmaster været med på alle NASA's bemandede rumflyvninger, inklusiv seks månelandinger, og i 2019 søsatte Omega så verdens mest ekstreme dykkerur, Seamaster Ultra Deep, der med en vandtæthed på 15.000 meter klarede en tur til Marianergraven, verdens dybeste oceangrav, som var det den lave ende af svømmebassinet.

Ω er også symbol for ohm, der bruges til at måle resistans, eller elektrisk modstand. Hvilket igen synes passende for firmaet, der i kølvandet på kvartskrisen i 1980'erne var tæt på økonomisk ruin, men blev reddet af investorer og blev en del af Swatch Group i 1983.

Vi har talt med **Robert-Jan Broer**, en af verdens mest anerkendte Omega-samlere og grundlægger af det populære ur-site Fratello Watches, om hans fascination af brandet.

Hvordan begyndte du at samle på ure?

"Jeg har altid været fascineret af ure og begyndte at samle som barn. Jeg voksede op i 1980'erne, så det startede med Casio og Swatch."

Hvorfor blev du Omega-samler?

"Jeg fik mit første Omega af min mor, da jeg havde bestået min studentereksamen i 1998. Min familie har en lang historie med brandet: Min far fik sit første Omega som 18-årig, mine bedsteforældre gik med et Constellation og Ladymatic, også min oldefar gik med et Constellation. Efter at jeg havde fået mit første Omega, begyndte jeg at gå op i mekaniske ure og købte året efter min første vintage Speedmaster med kaliber 321. Jeg var nødt til at sælge min bil for at få råd til det. De næste to årtier købte jeg flere Omega-ure og ure fra andre mærker. Men der er ingen tvivl om, at Omega er min første kærlighed."

Hvor mange har du?

"Det siger jeg ikke af sikkerhedshensyn."

Hvad gør Omega specielt?

"Det er et utroligt innovativt brand, men det er især den opmærksomhed, som de har på fans og samlere, som sætter det i en kategori for sig."

DET ER SVÆRT at forestille sig i dag, hvor det er et af verdens mest kendte urbrands, der har siddet på håndleddet af astronauter på Månen, USA's præsident John F. Kennedy og fiktive efterretningsagenter i hendes majestæts hemmelige tjeneste – men før Omega hed Omega, hed det bare Louis Brandt efter grundlæggeren af en lille urmagerforretning i La Chaux-de-Fonds i Schweiz. Det var i 1848, og Louis Brandt gjorde sig i lommeure, som var det, man gik med dengang. Det kunne være endt der, som et lille familieforetagende lidt syd for den franske grænse, hvis ikke Brandts to sønner havde arvet deres fars urmager talent og næse for den gode forretning. De flyttede foretagendet til den langt større by Biel og lancerede i 1894 et urværk, som satte den schweiziske urindustri på den anden ende: Det blev døbt 'Omega-kaliberen' (kaliber er et andet ord for urværk) og var et af de første urværker, der var designet til at blive massefremstillet in-house. Sønnernes største bidrag til firmaets udvikling var at droppe

deres fars hyggelige, men ineffektive *comptoir*, eller urmager workshop, hvor man fik dele udefra, til i stedet at lave alting selv i en fabriksproduktion under samme tag. Det rationaliserede processen, så man kunne lave flere ure hurtigere, styrke kvalitetskontrollen og holde priserne nede. Det gjorde det også muligt at sælge Omega verden over, for urværket var designet, så sliddelene kunne byttes ud efter behov: Så længe man havde adgang til Omegas reservedele, kunne man få serviceret og repareret sit ur hvor som helst.

Det nye urværk havde en ny og patenteret krone, som gjorde det muligt at trække uret op og stille viserne, så man ikke længere behøvede at gå rundt med en nøgle til formålet. Det var banebrydende teknologi i 1800-tallet og Omega-kaliberen blev hurtigt så stor en succes, at man i 1903 kunne kalde sig Schweiz' største ur-producent. Samme år ændrede man navn til Omega Watch Co i en hyldest til værket, der fik det hele til at ske. På det tidspunkt havde Omega systematiseret produktionen i et omfang, at man med 800 ansatte producerede en kvart million ure om året.

JEG SPØRGER Robert-Jan Broer, om der er et Omega i hans samling, som har en speciel historie. "Der er flere," siger han. "Måske mit Speedmaster 'Speedy Tuesday,' som vi i 2017 designede sammen med Omega for at fejre femårs-jubilæet for Speedy Tuesday (#SpeedyTuesday er et hashtag, som Broer fandt på i 2012, da han en tirsdag postede et billede af sit Speedmaster på sociale medier med teksten 'Speedy Tuesday.' Snart var det en ting på Facebook og Instagram. Selve uret, Speedy Tuesday Limited Edition Speedmaster, blev lavet i samarbejde mellem Fratello og Omega og fremstillet i 2012 eksemplarer efter året, hvor hashtagget blev opfundet, red.). Det var lidt af et eventyr at få mulighed for at designe et Speedmaster til ur-entusiasterne sammen med Omega," siger Robert-Jan Broer.

Et af hans andre ure med en historie er et Speedmaster X-33, som tilhørte Wubbo Ockels, den hollandske astronaut, som fløj STS-61A-missionen, Challenger-rumfærgens niende flyvning opsendt i oktober 1985.

"Wubbo Ockels havde ganske vist ikke uret på i rummet, eftersom han først fik det foræret ved et event hos Den Europæiske Rumorganisation i 1998. Han døde for nogle år siden, og hans søn tilbød Robert-Jan Broer det, da han vidste, at Broer samler på Speedmasters."

"Hans far var en af min barndoms helte, da hans opsendelse i rummet var en stor ting i nyhederne og i skolen. Alle i Holland var superstolte, det var det eneste, man snakkede om den oktober i 1985," siger Robert-Jan Broer.

Han fremhæver også et Omega Constellation på guldlænke, som hans bedstefar købte i februar >

Kaptajn Tom Stafford klapper Snoopy, inden turen går ud i rummet med Apollo 10 i maj 1969. Snoopy er stadig NASA's officielle maskot og blev 'hvervet' af rumfartsagenturet som et hyggeligt PR-stunt, der skulle gøre de farlige rumrejser mere spiselige for offentligheden.

1969. Bedsteforældrene havde en brudebutik, men de måtte sælge den, da bedstemoren blev syg. Med overskuddet fra salget af butikken købte de nogle få gode ting til sig selv, deriblandt to Omega-guldure. Et af dem var det Constellation, som han gik med hver eneste dag, indtil han gik bort i 2011.

"Jeg fik uret af min far, og det betyder meget for mig. Jeg tager det på ved særlige lejligheder, for eksempel til jul."

Hvad er det bedste ved Omega?

"Det lyder måske mærkeligt, men ud over at være samler så arbejder jeg også i ur-branchen som publicist og ur-skribent. For mig handler det om mennesker. Jeg har fundet ud af, at folkene hos Omega brænder for ure med en lidenskab, som man normalt kun ser hos små og uafhængige brands, ikke hos en producent, som laver over 700.000 ure om året. Jeg var ikke klar over, hvor engagerede de var, før vi lavede Speedy Tuesday-udgaven sammen. En anden positiv ting er deres ønske om hele tiden at udvikle bedre ure uden at miste forbindelsen til fortiden. Den nye Speedmaster er et godt eksempel på det."

Og det værste?

"1980'erne. Det var et årti, som ikke gjorde noget godt for Omega. Som følge af kvartskrisen begyndte Omega at lave alle mulige slags ure, deriblandt også fine ure, men mange af dem lever bare ikke op til nutidens krav. De lavede så et fantastisk comeback med Co-Axial og deres in-house urværker, men der er stadig en bestemt aldersgruppe, som husker Omega som noget, der var til salg på hvert et gadehjørne."

HVIS MAN MED Omega-kaliberen havde fået en flyvende start, så betød en stadig strøm af teknologiske opfindelser fra Omegas hånd, at kundeskaren voksede yderligere i det 20. århundrede. Omega deltog hvert år i krævende tests hos det uafhængige schweiziske institut for metrologi, METAS, og cementerede sit ry som en producent af præcise og pålidelige måleinstrumenter. Det gav prestige, og det var også en god forretningsplan: Under første verdenskrig blev Omega leverandør af ure til det britiske luftvåben, den amerikanske hær i 1918 og de allierede styrker under anden verdenskrig. I mellemkrigsårene landede Omega også tjansen som officiel tidtager på OL i Los Angeles i 1932, hvilket ikke skulle blive den sidste gang: I alt har Omega taget tiden på OL over 20 gange siden.

Omegas store sællertur, som stadig fås i opdaterede versioner i dag, blev lanceret i årene efter anden verdenskrig: I anledning af virksomhedens 100-års jubilæum i 1948 lancerede man fx Seamaster, den model i Omegas historie, som har været i produktion i længst tid. Uret havde en O-pakning af gummi i stedet for bly, som var normen, hvilket gjorde uret mere modstandsdygtigt overfor ændringer i temperatur og tryk. Teknologien var udviklet under krigen til ubåde, men var altså også gangbar i dykkerure. Seamaster slog sin første rekord i 1955, da dykkeren Gordon McLean nåede ned på 62,5 meters dybde ud for Australiens kyst.

Måske var det den samme ambition om at skubbe grænserne for det fysiske mulige – og samtidig tørre irriterende rivaler som Rolex i processen – der fik Omega til kaste betragtelige ressourcer ind i udviklingen af tre nye ure, som skabte historie: Omega Speedmaster blev lanceret i 1957 – sammen med en forbedret udgave af Seamaster, nu kaldet Seamaster 300, samt den mindre kendte fætter Railmaster, som var udviklet til folk, der arbejdede i områder med stærk magnetisme (som er kryptonit for mekaniske urværker). På hver deres måde var urene innovative, men Speedmaster var det, der trak de største overskrifter: Det, der egentlig var tænkt som en sportskronograf til racerkørere, blev i stedet Omegas billet til det ydre rum, da NASA valgte modellen til at ledsage astronauter på mission i rummet. Siden 1965 har Omegas Speedmaster været med på alle NASA's bemandede rumflyvninger, hvoraf den

første månelanding den 21. juli 1969 er mest kendt – og vandt uret tilnavnet 'Måne-uret.'

Jeg spørger Robert-Jan Broer, om der findes Omega-ure i hans samling, som han aldrig skiller sig af med.

"Jeg kan ikke begrænse mig til bare ét ur," siger han. "Der er den Speedmaster '57 edition, som jeg fik i gave på min første Fars Dag i 2013 af min kone og min datter. Modellen var kun i produktion fra 1997 til 2003 og har brede 'arrow hands' og en stålkrans, ligesom den første Speedmaster fra 1957. Og så er der selvfølgelig den Constellation, som tilhørte min bedstefar. Jeg må også tilføje min jubilæumsudgave i 18 karat guld af Omegas Apollo 11-ur fra 1969. Det har mit yndlingsnummer, '13,' på urkassen. De oprindelige Apollo 11 guldure, som blev givet til USA's præsident, vicepræsident og Apollo-astronauterne, var også nummererede. Nr. 13 gik til astronauten Thomas P. Stafford, der var med på missionerne Apollo 10 og Apollo-Soyuz. Jeg har haft fornøjelsen af at møde

KRIGEN MELLEMM OMEGA OG ROLEX

Der har altid været en rivalisering mellem fans af Omega og Rolex, det minder næsten om Apple vs. Android, eller Coca-Cola vs. Pepsi. Man er enten til det ene eller andet. På papiret er begge brands synonymt med høj kvalitet og nogle af de mest ikoniske urdesigns i det 20. århundrede. Skulle vi ikke bare være venner? Hvorfor går der sport i at være inkarneret fan af enten Rolex eller Omega, sjældent begge dele, deres kvaliteter til trods? Robert-Jan Broer siger: "Jeg tror, at det hænger sammen med, at ét brand altid bliver betragtet som 'kongen' af ure eller biler eller denim eller fyldepenne etc., og så er der det brand, som faktisk bidrager med noget mere, men som bare ikke værdsættes lige så højt som 'kongen.' Jeg har ikke noget imod Rolex, jeg ejer selv et par stykker, og kvaliteten er fantastisk, men deres måde at gøre deres ure tilgængelige for slutbrugeren er rystende. Eller rettere, måden de *ikke* gør deres ure tilgængelige på. Gad vide hvor længe der går, før folk får nok af at få et 'nej' fra deres Rolex-forhandler på et ur, som de samtidig kan se til salg på hjemmesider som Chrono24? Det er jo ikke Chrono24s skyld, men det vidner om, at der er noget galt med måden, Rolex distribuerer deres ure på. Man kan så sige, at det evige 'nej' giver brands som Omega, Grand Seiko, Breitling, IWC etc. mere opmærksomhed fra skuffede Rolex-kunder."

Øst møder Vest under den kolde krig: Den amerikanske astronaut Thomas Stafford hænger ud med Sovjet-kosmonaut Aleksey Leonov i dockingstationen mellem rumfærgerne Apollo og Soyuz i juli 1975. Stafford har sit Omega Speedmaster på.

britiske flåde end et Rolex, som i Hemmings øjne var blevet for 'flashy.' Hun kontaktede Omega, som sagde ja til samarbejdet og forærede hende ure til brug i filmen. Omega har lige siden været 'James Bond's choice,' som det hedder i reklamerne.

Det var i 1995 – mon ikke Omega i mellemtiden har været nødt til at betale en pæn sum for at medvirke i efterfølgende Bond-film. Til sammenligning betalte olfirmaet Heineken ifølge BBC 45 millioner dollars i 2012 for at lade Daniel Craig tage en tår af deres øl i 'Skyfall' (der i øvrigt med 1.152 millioner dollar er den mest indtjenende Bond-film nogensinde). Indtil videre har James Bond båret et Omega i ni film – det er stadig Daniel Craig's choice i hans sidste optræden som agent 007 i den kommende 'No time to Die.'

I DAG SÆLGER Omega ure for en estimeret værdi af næsten to milliarder dollars, men har ikke skruet ned for innovationen af den grund. I 1999 lancerede man det nye hæmværk Co-Axial (hæmværket er det, der styrer urets hastighed), som er blevet kaldt den største nyskabelse indenfor urindustrien i 250 år. Det er udviklet af den anerkendte engelske urmager George Daniels, som solgte patentet til Omega. Gønistregnen består i et hæmværk med meget mindre friktion mellem delene end i et traditionelt ur, hvilket giver et langtidsholdbart og ekstremt præcist ur.

I 2013 lancerede man desuden det nye Seamaster Aqua Terra med et antimagnetisk urværk, der kan modstå 15.000 gauss. I modsætning til andre brands, der i tidens løb har forsøgt at løse problemet ved at indkapsle urværket i en antimagnetisk urkasse, gik Omegas ingeniører anderledes til værks: De lavede urværkets *dele* – balancen, balancehjulet, spiralen, drivfjederen – i et antimagnetisk materiale, så man slet ikke behøvede en beskyttende ydre kasse.

Listen over nye opfindelser tæller også Omegas selvudviklede Master Chronometer-certifikat fra 2015, der sætter nye standarder for præcision. Men vigtigst af alt er måske Omegas lyst til at møde deres kunder i øjenhøjde. I modsætning til mange andre producenter af luksus-ure er Omega gået helhjertet ind i online marketing og har lavet sjove collabs med entusiaster, der som bekendt mandede ud i 'Speedy Tuesday' Speedmasteren. Snobberne vil indvende, at det var lavet af entusiaster for entusiaster, men det var sådan set kun et plus blandt fans af brandet: Samtlige 2012 ure var udsolgt på under 4,5 timer.

Jeg spørger Robert-Jan Broer, hvad man bør vide, før man begynder at samle på Omega?

"Lav dit hjemmearbejde," siger han. "I dag har spekulanter desværre har fået øjnene op for det at samle på ure. Der er blevet fiflet med mange vintage-ure for at gøre dem mere attraktive eller værdifulde. Ofte er de sat sammen af originale dele, men fra forskellige ure og år. Det kan være en ren omegård, så vær sikker på, at du ved, hvad du køber. Hjemmesider som Fratello, Hodinkee og Revolution guider, hvis man lige er begyndt at samle på ure, uanset om det er moderne eller vintage. Omega's Museum and Archive kan også hjælpe med bestemme, om et Omega er originalt, hvis man kender serienummeret. Har man ikke købt uret endnu, er det altid en god ide at læse op på det ur, man er interesseret i, og købe fra en kilde, som man har tillid til. Én, som ikke har råd til at deres rygte lider skade. ■

NYT FRA URVERDENEN

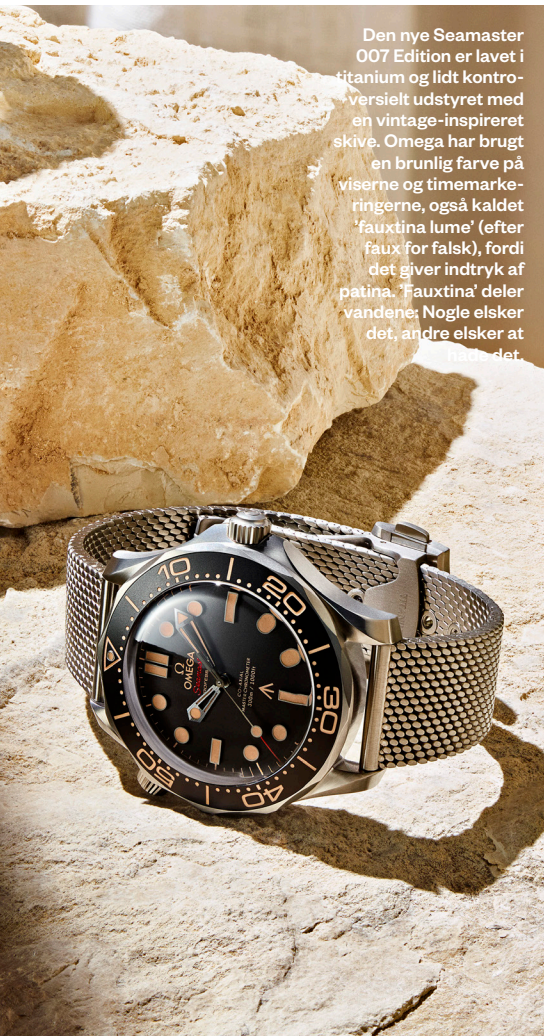
DEN GYLDNE PALME GÅR TIL ROLEX

På online urforums gør de nar ad det med øgenavne som 'Marijuana Dial', men det nye Rolex Datejust ref. 126200 er med sin olivengrønne urskive med et funky palmemotiv et oplagt sommerur. Hvem sagde 'tropical dial'? Uret har et kaliber 3235 med en gangreserve på 70 timer og en Oyster-lænke. Med en moderat kassediameter på 36 mm har det en oplagt størrelse til mænd og kvinder. Udstyret med en af Rolex' klassiske features, som man enten elsker eller hader: En Cyclops Lens, som forstørrer datovinduet to en halv gang. Vandtæt til 100m. *51.400 kroner hos rolex.com*

ET MUST-HAVE

Da Cartier lancerede Tank Must i 1970'erne, var det et forsøg på at genopfinde smykkehusets ur-afdeling, der kun lavede godt 3.000 ure om året. Must var en fortolkning af den klassiske Tank Louis Cartier, nu med kvartsværk i stedet for mekanisk urværk og ur-kasse i forgyldt sølv i stedet for massivt guld. Den var serieproduceret, meget billigere, og forbrugerne elskede den: Man fik Cartiers magi uden at rive sig. Must var i den forstand med til at gøre Cartier til en af de største ur-producenter i Schweiz efter Rolex og Omega. Nu har man relanceret Must, der fås med en farvet lakkserie i bourgogne, blå eller grøn. *21.300 kroner hos cartier.com*

Den nye Seamaster 007 Edition er lavet i titanium og lidt kontrolversielt udstyret med en vintage-inspireret urskive. Omega har brugt en brunlig farve på viserne og timemarkeringerne, også kaldet 'fauxtina lume' (efter faux for falsk), fordi det giver indtryk af patina. 'Fauxtina' deler vandene: Nogle elsker det, andre elsker at høre det.

Seamaster. I produktion siden 1948.

Speedmaster. I produktion siden 1957.